

Сергій Шебеліст

ПОЛТАВА НА ЛІТЕРАТУРНОМУ МЕРИДІАНІ ЄВРОПИ

Упродовж трьох літніх днів, 8–10 червня 2018 року, на Полтавщині тривав Міжнародний поетичний фестиваль Meridian Poltava. Уперше про нього заговорили торік. Під час великого літературного вечора в Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського письменник Сергій Жадан заявив, що є така ідея і домовленість з обласною владою. Зважаючи на історичний контекст, це має бути переважно українсько-шведський фестиваль з амбітною метою – повернути Полтаву на культурну мапу Європи. І, за великим рахунком, організаторам і натхненникам заходу це вдалося.

До Полтави завітали найвідоміші українські письменники – Юрій Андрухович, Оксана Забужко, Сергій Жадан, Ігор Померанцев, Галина Крук, Андрій Любка, Ірина Цілик, а також «десант» шведських митців – Агнета Плейель, Елізабет Х'юрт, Мальте Перссон, Дональд Бустрьом, Єва Стакельберг. Приїхав і відомий німецький журналіст Борис Райтшустер.

Імпреза справді видалася небанальна. Директор фестивалю Олександр Ткаченко говорить, що в Полтаві такої події, яка б зібрала стількох літераторів топ-рівня, не було від 1903 року, коли на відкриття пам'ятника Іванові Котляревському приїхав чи не весь цвіт українського письменства.

Акція стартувала в Решетилівці, де учасники виступали з читаннями біля кургану та в районному будинку культури. А потім була екскурсія в Музей Полтавської битви та вечірній поетичний виступ поблизу одного з редутив. Особливі емоції відвідини музею викликали в письменниці Оксани Забужко.

«Я справді рада, що там побувала, але мушу сказати, що досі під враженням від почутого й побаченого, бо я побувала несподівано для себе на п'ятому році війни в Україні в музеї чужої війни, – сказала пані Оксана. – Мені розповідали про “славу російського оружжя”, про Петра I, про те, що він робив. І трохи дивне враження від цієї екскурсії, яка, очевидно, не мінялася багато років і має незначні поправки. Періодично робили якісь вклейки, вставки, тобто щось туди від радянських часів дописували, кілька разів зазначили Мазепу, але на тлі 50 чи 60 разів згаданого Петра він якось загубився. Після того, як я вийшла з цього музею, у голові мені звучала фраза, як росіяни “звільняли” від шведів Фінляндію 300 років тому. І це звучить тоді, коли в нас п'ятий рік росіяни “звільняють” від нас наш Донбас. І тут до тебе підходить чоловік попросити автограф і каже, що він був в АТО. Дорогі полтавці, я рада, що сюди приїхала. Я бажаю вам витривалості й мужності, бо перед нами довгий шлях, і наша війна за визволення себе самих тільки почалася».

Власне урочисте відкриття фестивалю відбулося на Театральній площі Полтави. Із вітальним словом виступили організатори, представники обласної влади й іноземні гості. Програма заходів була різноманітною та насиченою – це презентації, читання, дискусії в різних локаціях: музеях, бібліотеках, педагогічному університеті тощо. Велику увагу відвідувачів фестивалю викликали заходи за участю О. Забужко, Ю. Андруховича й С. Жадана. І це при тому, що того ж дня в місті відбувалися Свято галушки й концерт популярного співака Олега Винника, які

могли «відтягнути» аудиторію. Мала рацію виявилася О. Забужко, яка сказала: «Я вірю в Полтаву». І справді – переповнена зала в театрі імені М. В. Гоголя на її літературному вечорі, надзвичайно спрагла, уважна і вдячна публіка, овації та квіти.

Атмосферу тих кількох фестивальних днів надзвичайно тонко передала полтавська журналістка й письменниця Світлана Фільчак в іронічному дописі на своїй сторінці у «Фейсбуці»:

*Галушечний дух розносиця,
Забужко сознання поток,
Дві старлетки шепочуть: «Андрей Любка –
геній»,*

Стадіон реве: «Віннік – бох!»

У межах фестивалю публіці презентували мультимедійний проект-виставу «Безкінечна подорож, або Енеїда» з Ю. Андруховичем у головній ролі.

Крім того, всі охочі могли «відірватися» на драйвовому концерті гурту «Жадан і Собаки» в клубі «Villa крокодила» та послухати просто неба сучасну класичну музику. Спеціально для Meridian Poltava композитори Томас Єннефельт (Швеція) та Золтан Алмаші (Україна) написали твір «Полтава 03:44», який виконав Квартет імені Левка Ревуцького.

За загальним визнанням відвідувачів й учасників фестивалю, захід не просто вдався, а відбувся на доволі високому рівні, значною мірою – завдяки місцевому оргкомітету, активним полтавським волонтерам. Письменники, які бували на багатьох подібних імпрезах в Україні та за кордоном, говорили про Meridian Poltava лаконічно: «Бездоганний». Із цими враженнями вони поїхали з міста і, можливо, повернуться ще. Фестиваль добре заявив про себе, але щоб закріпитися на культурній мапі Європи, він мусить стати регулярним.

